

A kétnyelvű szócikk létrehozása

Ferenczi Zsanett

2019. 05. 10.

Források

Források

- adatbázis
- felhasználói profil
- szerkesztési szabályzat
- szócikk-sémák

Felhasználói profil

- meghatározza, mi kerüljön a szócikkbe, és hogyan legyen megjelenítve
- kétféle felhasználó:
 - ◆ akinek az SL anyanyelve (encoding)
 - ◆ akinek a TL az anyanyelve (decoding)

ligament /.../ l *n* ligament *m*; **knee/ankle** ~
ligament du genou / de la cheville; **torn** /
strained ~ ligament déchiré / froissé. II *modif*
[*tissue, fibre*] ligamenteux / -euse; [*trouble,*
injury] ligamentaire.

OHFD-1 (1994)

ligament /.../ *n* ligament *m*.

Concise OHFD (1995)

Fig 12.2 Entries designed for different users

Információ-eloszlás a szócikkekben

Másodlagos címszavak

- címszót követően
- szinte teljes szócikk
 - ◆ kiejtést nem szoktak ismételni
- run-on nem lehetséges, mivel minden szónak kell TL-beli megfelelő
- kerülendő, nehezebben tud tájékozódni a user

bargain /.../

[A] *n* [1] (*deal*) marché *m* (**between** entre); **to make** ou **strike a** ~ conclure un marché; **to keep one's side of the** ~ tenir sa part du marché; **to drive a hard** ~ négocier ferme *or* serré; **into the** ~ par-dessus le marché; [2] (*good buy*) affaire *f*; **what a** ~! quelle bonne affaire! **to get a** ~ faire une affaire; **a** ~ **at £10** une affaire à 10 livres sterling.

[B] *modif* [*buy, book, house*] à prix réduit.

[C] *vi* [1] (*for deal*) négocier (**with** avec); **to** ~ **for** négocier [*freedom, release, increase*]; [2] (*over price*) marchander (**with** avec); **to** ~ **for a lower price** marchander un prix plus bas.

Phrasal verb ■ **bargain for, bargain on:** ► ~ **for**, ~ **on something** s'attendre à quelque chose; **we got more than we ~ed for** nous ne nous attendions pas à ça.

bargain: ~ **basement** *n* coin *m* des affaires; ~ **hunter** *n* personne *f* à l'affût d'une bonne affaire.

bargaining /.../ [A] *n* (*over pay*) négociations *fpl.* [B] *modif* [*framework, machinery, position, power, procedure, rights*] de négociation.

bargaining chip *n* atout *m* dans les négociations.

bargain: ~ **offer** *n* promotion *f*; ~ **price** *n* prix *m* avantageux.

Fig 12.4 Secondary headwords in *OHFD-3* (2001)

Szótári jelentés

- drasztikusan alakulhat a kétnyelvű szótárban a lexikai egységek sorsa
 - ◆ egy szónak lehet pontosan egyetlen célnyelvi megfelelője
 - ◆ lehet rengeteg különböző, más-más jelentésű LU-ja

A szócikk megírása

Szótári jelentés

- a szótári jelentés nem egyenlő a lexikai egységekkel
- kétnyelvű szótárnál LU csak a “mélystruktúrában”
- felszínen a szótári jelentések
- egy-egy LU sokszor összevonható
- van, amikor egy az egyhez megfelelés van SL és TL szó között

column ► **noun** **1** an upright pillar, typically cylindrical, supporting an arch, entablature, or other structure or standing alone as a monument.

■ a similar vertical, roughly cylindrical thing: *a great column of smoke*. ■ an upright shaft for controlling a machine or vehicle: *a Spitfire control column*.

2 a vertical division of a page or text.

■ a vertical arrangement of figures or other information. ■ a regular section of a newspaper or magazine devoted to a particular subject or written by a particular person.

3 one or more lines of people or vehicles moving in the same direction: *a column of tanks moved north-west | we walked in a column*.

■ **Military** a narrow-fronted deep formation of troops in successive lines. ■ a military force or convoy of ships.

ODE-2 (2003)

column ['kɒləm] N (*all senses*) colonne *f*.

CRFD-8 (2006)

Fig 12.9 Monolingual and bilingual ‘senses’ of the same word

Szótári jelentés

- szófaj alapján szedjük szét
- minden TL megfelelőt megvizsgálunk
- ha össze lehet vonni párat, összevonjuk

Fordítások

- direkt fordítás (*direct translation*):
 - ◆ az a TL kifejezés, mely a legtöbb mondatba beilleszthető lenne az adatbázisban (a címszó egy jelentésében)

design [dɪ'zain] **1** N **a** (= *ornamental pattern*) motif
m, dessin **m** (**on** sur); **the ~ on the material/ the**
cups le dessin *or* le motif du tissu/des tasses; **a**
leaf ~ un motif de feuille(s).

Fig 12.11 Direct translations

Fordítások

- közeli megfelelő (*near equivalent*):
 - ◆ a TL-ben egy olyan megfelelő, amely hasonlít az SL szó jelentéséhez
- glossza (*gloss*):
 - ◆ rövid leírása a SL szónak
- példák: bemutathatjuk egy szó használatát

A, a [...] 1 N **a** (= letter) *A, a m*; **A for Able** = *A comme André*; **to know sth from A to Z** connaître qch de *A à Z*; **24a** (*in house numbers*) = *24 bis*; [...] (*Brit Aut*) **on the A4** sur la (route) *A4*, = sur la nationale 4 [...]

2 COMP [...] ► **A levels** NPL (*Brit Scol*) = baccalauréat *m*; ► **to do an A level in geography** = passer l'épreuve de géographie au baccalauréat [...]

foreign [...] ADJ [...] (*Brit Pol*)
Foreign Secretary = ministre *m* des Affaires étrangères; [...]

A, a [...] ► **A to Z** (pl **A to Zs**) *plan m. avec répertoire des rues.*

AA [...] N **a** (*Brit*) (ABBR = **Automobile Association**) *société de dépannage* **b** [...] **c** (*US Univ*) (ABBR = **Associate in Arts**) = DEUG *m* de lettres.

Fig 12.17 NEAR-EQUIVALENTS (\approx) and GLOSSES in *CRFD-5* (1998)

next /.../ [...] **A** *pron* **after this train the**
~ **is at noon** le train suivant est à midi;
he's happy one minute, sad the ~ il
passe facilement du rire aux larmes; **I**
hope my ~ will be a boy j'espère que
mon prochain enfant sera un garçon; [...]
OHFD-3 (2001)

Fig 12.18 Translated examples take the place of a direct translation

Példamondatok

- segítenek a megfelelő TL szó kiválasztásában és használatában
- a korpuszban található leggyakoribb kollokációk ábrázolása
- cél:
 - ◆ kontextusfüggetlenek legyenek

Példamondatok

→ szerepük:

- ◆ a címszó jelentésének bemutatása
- ◆ a direkt fordítás megerősítése
- ◆ a direkt fordítás kiegészítése, felváltása
- ◆ többjelentésű TL szavak egyértelműsítése

Jelentések pontosítása

- specifikáló (specifier)
 - ◆ szinonima, parafrázis
- kollokátor (collocator)
 - ◆ igék tipikus tárgya, főnév–főnév kapcsolatok
- domain címke (domain label)

- design** [dr'zain] **1** N **a** (= ornamental pattern) motif *m*, dessin *m* (on sur); [...]
- b** (= plan drawn in detail) (of building, machine, car etc) plan *m*, dessin *m* (**of**, **for** de); (of dress, hat) croquis *m*, dessin *m* (**of**, **for** de) (= preliminary sketch) ébauche *f*, étude *f* (**for** de); [...]
- c** (= way in which sth is planned and made) (of building, book) plan *m*, conception *f* (**of** de); (of clothes) style *m*, ligne *f* (**of** de); (of car, machine etc) conception *f*; (= look) esthétique *f*, design *m*; [...]
- d** [...]
- e** (subject of study) (for furniture, housing) design *m*; (for clothing) stylisme *m*; [...]
- 2** VT **a** (= think out); [+object, car, model, building] concevoir; [+scheme] élaborer; [...]
- b** (= draw on paper) [+ object, building] concevoir, dessiner; [+dress, hat] créer, dessiner. [...]
- 3** COMP [...] ► **design office** N (*Ind*) bureau *m* d'études

specifiers

collocators

domain label

Fig 12.22 Various ways to indicate meanings